

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/55/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216204488
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2216204488.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci navrhovateľky: P. O., nar. XX.XX.XXXX, P. nám. XXX/XX, V. A., zastúpená advokátkou: JUDr. Natália Kubáňová, Dunajská Streda, Zsigmonda Móricza 5707/8, proti povinnému: E. O., nar. XX.XX.XXXX, A. I. XXX/XX, V. A., zastúpený advokátkou: JUDr. Eva Mészárosová, Alžbetínske nám. 1203, Dunajská Streda, o zvýšenie výživného, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 16C 99/2016-242 zo dňa 6. septembra 2016 vo výrokoch I. a II. a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov, takto

rozhodol:

I. Odvolací rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II. m e n í tak, že z v y š u j e výživné povinného na navrhovateľku zo sumy 200 eur mesačne na sumu 230 eur mesačne s účinnosťou od 13.4.2016, ktoré výživné je povinný platiť k rukám navrhovateľky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred a v zostávajúcej zamietajúcej časti a v napadnutom výroku III. o náhrade trov konania účastníkov rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Nedoplatok na výživnom za obdobie od 13.4.2016 do 6.6.2017 vo výške 408 eur povoľuje povinnému platiť v splátkach po 25 eur mesačne k rukám navrhovateľky spolu s bežným výživným, počnúc od právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Tým sa mení rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co 351/2015- 315 zo dňa 16.10.2013.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co 351/2015-315 zo 16. októbra 2013 v časti výživného pre navrhovateľku zmenil tak, že odporca je povinný od 5. septembra 2016 platiť navrhovateľke výživné vo výške 230 eur mesačne vopred, vždy do 15. dňa v mesiaci. Výrokom II. v časti, ktorou sa navrhovateľka domáhala zmeny rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co 351/2015-315 zo 16. októbra 2013 tak, že výživné sa má zvýšiť aj za obdobie od 13. apríla do 4. septembra 2016, ako aj tak, že výživné na ňu sa má zvýšiť ešte o ďalších 120 eur za obdobie od 5. septembra 2016, zamietol návrh. Výrokom III. odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke trovy konania v sume 500,06 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že prijímateľkou je JUDr. Natália Kubáňová, advokátka. Výrokom IV. súd rozhodol, že rozhodnutie o trovách štátu sa vyhradzuje samostatnému uzneseniu po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po aplikácii § 62 ods. 2, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vecne odôvodnil tým, že v prerokúvanej veci došlo k poslednej úprave výživného rozsudkom krajského súdu zo 16. októbra 2013, preto je potrebné porovnať zmenu rozhodujúcich pomerov od tohto dňa. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že pomery na strane navrhovateľky sa od októbra 2013 zmenili. Kým vtedy bola navrhovateľka študentkou strednej školy, v súčasnosti sa

od 5. septembra 2016 skutočne stala študentkou vysokej školy. K zmene pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zák. o rodine však došlo až týmto okamihom, pretože až vtedy sa v dôsledku prechodu navrhovateľky na vyšší stupeň školy podstatným spôsobom zmenili jej odôvodnené potreby. Až dovtedy bola žiačkou strednej školy, a to aj počas prázdnin pred nástupom na vysokú školu, ktoré sa tradične pripočítavajú k školskému roku a považujú sa za súčasť prípravy na budúce povolanie [§ 4 ods. 4 písm. b) zákona č. 603/2003 Z. z. o prídavku na dieťa]. Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine potom treba na túto zmenu prihliadnuť až od tohto dátumu, teda od 5. septembra 2016. Zo zisteného skutkového stavu, ale aj zo všeobecných skúseností vyplýva, že prechodom na vyšší typ školy sa výdavky žalobkyne zvýšili približne o 30 až 60 eur mesačne (cestovné, učebnice), zohľadňujúc aj predpokladané občasnú výdavky na mimoškolské potreby a určité drobné zvýšenie výdavkov súvisiace so zistenou alergiou. O ďalších 20 až 40 eur sa výdavky navrhovateľky zvýšili už len preto, že je staršia, dospeljšia, chce žiť viac samostatne v spoločnosti rovesníkov, teda všetko, čo zahŕňa pojem oprávnené potreby v oblasti vzdelávania, kultúrneho a spoločenského života. Súd naopak nemohol prihliadnuť na tvrdené zvýšenie výdavkov vyplývajúce z toho, že navrhovateľka žije u starej mamy, ktorá je chorá a o ktorú sa v podstate stará. Týmto spôsobom by sa totiž na odporcu prenášala povinnosť podporovať starú mamu navrhovateľky. Navrhovateľka ako príbuzná svojej starej matky by totiž mala voči nej vyživovaciu povinnosť medzi príbuznými (§ 68 až 70 Zák. o rodine) a tiež určitú morálnu povinnosť pomáhať svojej starej matke v starobe. Odporca, ktorý nie je pokrvným príbuzným starej matky navrhovateľky, však žiadnu takúto povinnosť nemá. Ak teda navrhovateľke plnením týchto povinností vznikajú určité náklady, resp. zvýšené výdavky, ide o plnenie jej zákonných alebo morálnych povinností voči iným, nie o jej osobné potreby (§ 75 ods. 1 Zák. o rod.). Tieto výdavky preto nemožno uhrádzať z výživného poskytovaného jej rodičom, a preto ich nemožno ani zohľadniť pri určovaní jeho výšky.

Mzda odporcu sa od októbra 2013 zásadne nezvýšila, nezvýšila sa ani celková výška jeho príjmu po započítaní cestovných náhrad (diét). Aj krajský súd vo svojom rozsudku vychádzal z toho, že mzda odporcu bola priemerne 334,76 eur a diéty priemerne 1.020 eur. Zároveň však krajský súd vychádzal z toho, že odporca približne polovicu diét používa na úhradu tých výdavkov, na ktoré sú určené, teda na úhradu stravného a ubytovania na zahraničných pracovných cestách. Tento predpoklad krajského súdu vyplýval z toho, že odporca u zamestnávateľa pracoval krátko a presné použitie diét tak nebolo možné ustáliť. Z teraz zisteného skutkového stavu však vyplýva, že tento predpoklad krajského súdu odporca nenaplnil. Naopak, odporca sa snaží využívať väčšinu vyplácaných diét v podstate ako voľný príjem a stravovanie a ubytovanie počas zahraničných pracovných ciest rieši v podstate zásobením sa z domu. Podľa názoru súdu to však nemôže znamenať, že sa celé diéty započítajú do základu pre vymeranie výživného. Napriek tomu, ako odporca diéty používa, sú tieto svojím účelom predsa len určená na krytie nákladov na zahraničnej pracovnej ceste, a navrhovateľka nemôže automaticky profitovať z toho, že odporca je schopný ich ušetriť. Na účely vymerania výživného však treba potom do voľného príjmu započítať nie polovicu diét, ako to predpokladal krajský súd, ale 65 % vyplatených diét.

V prerokovanej veci bolo zistené, že v roku 2013 odporca vlastnil spolu s matkou navrhovateľky rodinný dom v obci B.. Po jeho predaji v decembri 2013 naopak odporca v januári 2014 kúpil trojizbový byt za poskytnutý úver 31.980 eur, na ktorý vynakladal celkovo 210 eur mesačne, pričom prevádzkové náklady na tento byt predstavujú ešte ďalších 180 eur. Takéto výdavky však podľa už cit. § 62 ods. 5 Zákona o rodine nemožno považovať za nevyhnutné, teda pri posudzovaní sumy výživného na ne nemožno prihliadať. Jediným dôvodom ich vynaloženia však bolo to, že odporca si chcel založiť spoločné bývanie so svojou družkou, kvôli čomu potreboval väčší byt s väčšími nákladmi, než keby si bývanie zariadil sám. Družka však nie je osobou, voči ktorej by odporca mal mať vyživovaciu povinnosť, takže náklady vynaložené na družku nemožno považovať za nevyhnutné výdavky odporcu. Keďže výživné pre dieťa (navrhovateľky) má prednosť pred inými výdavkami, nemôže vôľa odporcu založiť spoločné bývanie s družkou a s tým spojené výdavky byť faktorom pri určení sumy výživného na jeho deti. Ešte inak povedané, snaha odporcu založiť si nový, i keď neformalizovaný vzťah so ženou je prirodzená a pochopiteľná, nemôže však ísť na úkor vyživovania jeho dcéry - navrhovateľky.

Podľa konštantnej judikatúry od rodiča možno vo všeobecnosti vyžadovať, aby na vyživovacie povinnosti vynakladal približne 25 % svojho čistého príjmu. V prerokovanej veci z vykonaného dokazovania vyplýva, že odporca dosahuje čistú mesačnú mzdu 344,31 € a za obdobie január až jún 2016 priemerné mesačné diéty 896 eur. Podľa už uvedeného treba z diét započítať do základu na vymeranie výživného 65 %, teda sumu 582,40 eur. Preto súd za základ pre určenie výživného vzal sumu 344,31 + 582,40 = 926,71 eur, z čoho 25 % predstavuje približne 230 eur. Pri zohľadnení veku a tým aj potrieb navrhovateľky (20 rokov) považuje súd túto sumu za primeranú zmeneným pomerom.

V prerokovanej veci pritom v októbri 2013 krajský súd výslovne zdôraznil, že pri vymeraní výživného v sume 200 eur prihliadol na to, že odporca sa o navrhovateľku osobne nestará, ale celá osobná

starostlivosť je na matke. Odchodom navrhovateľky k starej matke, ale aj nadobudnutím plnoletosti sa potreba osobnej starostlivosti o ňu zo strany matky podstatne znížila. To znamená, že matka už neplní svoju vyživovaciu povinnosť v podobe osobnej starostlivosti, keďže navrhovateľka ako dospelá 20 ročná žena takúto starostlivosť potrebuje minimálne, ale mala by ju plniť primárne vo forme opakujúcich sa peňažných dávok (§ 76 ods. 1 Zák. o rodine). V dôsledku toho nemožno teda ani jej osobnú starostlivosť vyvážiť tým, že odporcovi sa uloží platiť výživné na horných hraniciach akceptovaného rozmedzia. Preto ho súd uložil práve vo výške zodpovedajúcej približne uvedeným 25 % zo základu na jeho vymeranie. Uvedené zmeny pomerov podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine opodstatňujú zvýšenie výživného plateného odporcom navrhovateľke na sumu 230 eur mesačne, teda o 30 eur viac oproti výživnému určenému zmeňujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11 Co 315/2012-315. Keďže však k zmene pomerov došlo až od 5. septembra 2016, bolo možné o zmene tohto rozsudku rozhodnúť až s účinkami od 5. septembra 2016, teda až po podaní návrhu, nie už od podania návrhu 13. apríla 2016 (§ 77 ods. 1 Zák. o rodine). Preto súd návrhu navrhovateľky vyhovel v tomto rozsahu (výrok I) a vo zvyšku (zvýšenie výživného za obdobie od 13. apríla do 4. septembra 2016 o celých 150 eur, a o 120 eur za obdobie od 5. septembra 2016 naďalej) návrh zamietol (výrok II). Vzhľadom na dátum zmeny a dátum rozhodnutia dlh na zvýšenom výživnom vôbec nevznikol, takže nebolo potrebné zaväzovať na jeho splácanie.

3. O trovách tohto nespоровého konania rozhodol súd podľa § 55 C. m. p., ktorý na rozdiel od všeobecného pravidla § 52 C. m. p. umožňuje priznať náhradu trov, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. V prerokúvanej veci sa konanie začalo pôvodne návrhom odporcu - otca na zníženie výživného zo sumy 200 eur na sumu 100 eur. Tento návrh, ktorý vyvolal vzájomný návrh navrhovateľky o zvýšenie výživného, potom odporca po vyjadrení a jednom pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednávania, vzal späť. Navrhovateľka sa pritom nechala zastúpiť advokátkou. Súd považuje takéto zastúpenia navrhovateľky za potrebné, pretože v čase začatia konania bolo toto konanie bežným sporovým konaním a od navrhovateľky ako stredoškolačky nemožno očakávať dostatočné životné skúsenosti a zbehosť v styku so štátnymi orgánmi, o to viac, ak v tom čase bola sama žalovaná, teda stala sa účastníčkou konania bez svojej vôle. Ak bol navyše odporca zastúpený advokátom, je logické, že navrhovateľka na obranu svojich záujmov potrebovala advokátku a opodstatnene si ju zvolila. Odporca, ktorý toto konanie vyvolal, následne vzal svoju pôvodnú žalobu späť, teda zaviniel zastavenie ním začatého konania. V čase späťvzatia sa pritom na toto konanie vzťahoval Občiansky súdny poriadok, ktorý pre tento prípad v § 142 ods. 2 O. s. p. priznával protistrane náhradu trov konania (nerozlišoval pritom sporové a nespоровé konanie). Z uvedených dôvodov súd považoval za potrebné priznať navrhovateľke nárok na náhradu trov konania za úkony právnej služby do okamihu späťvzatia, teda za prevzatie a prípravu zastúpenia a za vyjadrenie k pôvodnej žalobe o zníženie výživného [§ 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhl. 655/2004 Z. z.], ako aj za účasť na jednom nemeritórnom pojednávaní 26. apríla 2016 [§ 13a ods. 4 druhá veta cit. vyhl.].

Predmetom pôvodnej žaloby bolo zníženie vyživovacej povinnosti o sumu 100 € mesačne na neurčitý čas, keďže schopnosť samostatne sa živiť nevzniká určitým ohraničeným vekom, ale v dôsledku iných faktorov (vzdelanie, zdravotný stav, schopnosti a pod.). Tarifnou hodnotou veci tak podľa § 10 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je päťnásobok ročného plnenia, teda (100 x 12 x 5=) 6.000 eur a základná sadzba tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 1 cit. vyhl. je 210,81 eur. Súd za nahraditeľné trovy právneho zastúpenia považoval sumu 500,06 eur, ktorá pozostáva zo

- základnej sadzby odmeny za už uvedené dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava, vyjadrenie) po 210,81 eur, teda celkovo 421,62 eur,
- jednej štvrtiny základe sadzby za účasť na pojednávaní 26. apríla 2016 v sume 52,70 eur,
- paušálnej náhrady (§ 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) za tri uvedené úkony v roku 2016 po 8,58 eur, teda celkovo 25,74 eur.

Náhradu trov v takto určenej výške (výrok III) je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke, avšak do rúk jej advokátky, ktorá je prijímateľkou tejto náhrady (§ 263 ods. 1 C. s. p. per analogiam).

Navrhovateľka však žiadala priznať nárok na náhradu trov aj za celé konanie o jej (pôvodne vzájomnom) návrhu na zvýšenie výživného. V tejto časti však súd nenašiel žiadne spravodlivé dôvody, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov v zmysle § 55 C. m. p. Navrhovateľka svoj vzájomný návrh podala predčasne, v čase, kedy celkom zjavne nenastala zmena pomerov na jej strane, takže mu bolo vyhovené v podstate len vďaka tomu, že k tejto zmene došlo počas konania. Okrem toho navrhovateľka nebola v tejto časti konania väčšinou úspešná, keďže zo žiadaných 150 eur súd zvýšil výživné len o 30 eur, teda len o pätinu žiadanej sumy. Ustanovenie § 55 C. m. p. má povahu osobitné a výnimočného predpisu, v dôsledku čoho je potrebné ho interpretovať reštriktívne a priznať nárok na náhradu trov konania tam, kde na to skutočne existujú dôvody. Určitým návodom v tomto smere môže byť napríklad porovnanie

so situáciou v sporovom konaní (kde sa v zásade priznáva náhrada podľa úspechu, výnimočne podľa zavinenia), ku ktorej musia pristúpiť ďalšie aspekty. Podľa názoru súdu tak ani ustanovenie § 55 C. m. p. nemôže založiť právo na náhradu trov konania neúspešného účastníka voči účastníkovi, ktorý začatie konania ani jednotlivé procesné úkony nezavinil. Sama sociálna situácia neúspešného účastníka nie je podľa názoru súdu dostatočným dôvodom, aby bol úspešný a trovy nezavinivší účastník zaviazaný na ich znášanie. Preto súd navrhovateľke náhradu iných trov nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka a to vo výrokovej časti I. a II. aj čo do nepriznaných trov právneho zastúpenia v konaní o zvýšenie výživného. Súd v odôvodnení rozsudku uvádzal skutočnosť, že pri určení výšky výživného v roku 2013 bola študentkou strednej školy a preto sa nezmenili okolnosti na strane navrhovateľky, k zmene jej pomerov podľa napadnutého rozsudku malo prísť až nástupom na vysokoškolské štúdium v septembri 2016. S týmto tvrdením odvolateľka nesúhlasí. V roku 2012 začala študovať na strednej škole a k zvýšeniu jej odôvodnených mesačných výdavkov došlo následne študovaním na strednej škole. Musela pravidelne navštevovať imunológa a gynekológa. V poslednom ročníku už mala zvýšené výdavky spojené so stužkovou, maturitou a prijímačkami na vysokú školu a doučovanie z anglického, nemeckého jazyka a účtovníctva. Preto nesúhlasí, že k zmene pomerov došlo až v septembri 2016 a trvá na zvýšení výživného od podania vzájomného návrhu t.j. od 13.04.2016. Poukázala podrobne na svoje výdavky na stravu, na ošatenie, hygienické potreby, lieky, výdavky na strednú školu, na stužkovú, maturitu, doučovania a výdavky na vysokú školu. Rovnako ako odporca aj ona má výdavky na režijné náklady na domácnosť, ktoré hradí matka navrhovateľky polovicu s babkou a to 122,68 eur + 20 eur + 17,64 eur ako aj na internet a televíziu 24,90 eur, smeti 28,50 eur na rok. V napadnutom rozsudku v bode 7a súd konštatuje, že odporca vôbec nečerpá diéty v zahraničí a preto mu zostávajú ako príjem. Súd však určil výživné tak, že k platu vo výške 344,31 eur pripočítal len 65% zo sumy diét a vyšla suma 926,71 eur. Súd pripočítaných 65% z diét odôvodnil tým, že navrhovateľka nemôže automaticky profitovať z toho, že odporca je schopný ich ušetriť. Toto tvrdenie je zarážajúce a priečiace sa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pretože odporca inú vyživovaciu povinnosť nemá a bolo preukázané, že má dosť finančných prostriedkov na to, aby mohol poskytovať vyššie výživné. Súd teda napadnutým rozsudkom nestanovil vyššie výživné len z dôvodu, že nemá profitovať na šetrení odporcu. Pritom sa súd vôbec nezaujímal o mesačný príjem družky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a súd ani neskúmal prečo a od kedy družka nepracuje. Pokiaľ súd uvádza, že prechodom na vyšší typ školy sa výdavky navrhovateľky zvýšili približne až o 60 eur mesačne (cestovné, učebnice a výdavky na mimoškolské potreby) a o ďalších 40 eur sa výdavky navrhovateľky zvýšili aj tým, že je staršia a chce byť samostatnejšia, teda súd pripustil a uznal zvýšenie výdavkov o viac ako 100 eur mesačne. Dôkazy predložené odporcom o svojich výdavkoch, ktoré boli v prvotnom návrhu o zníženie výživného neslúžia ako dôkaz, že odporca nemá dostatok finančných prostriedkov, ale na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke. Odporca uviedol v konaní o zníženie výživného mesačné výdavky cca 1.465 eur + 200 eur na výživné navrhovateľky, teda spolu 1.665 eur, čo je v rozpore so súdom vypočítaným mesačným príjmom 926,71 eur. Podľa navrhovateľky by bolo na mieste použiť aj pri určení výšky výživného ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine, pretože má podozrenie, že odporca úmyselne, aby sa nedalo zistiť jeho skutočný príjem zastavil príjem na osobný účet v E. K. v decembri 2015, teda tesne pred podaním návrhu na zníženie výživného. Odporca má dostatok finančných prostriedkov na úhradu nezmyselne nabratých úverov spolu vo výške 48.000,- eur, ktoré mesačne spláca za obdobie rokov 2013 až 2016 ako aj na úhradu telefónu vo výške 160 eur mesačne, nadmerne drahej drogérie 60 eur mesačne a pritom si dokáže šetriť a vyživovať aj svoju družku. Preto sa navrhovateľka domnieva, že má možnosti platiť aj na výživu jej. V bode 12 napadnutého rozsudku súd uviedol samotný výpočet výživného priečiaci sa bodu 7a napadnutého rozsudku. S týmto odvolateľka nesúhlasí, pretože ak odporca nemíňa diéty na stanovený účel, sú v celosti jeho príjmom. Preto je názoru, že súd mal k príjmu odporcu vo výške 344,31 eur započítať 100% výšku diét a to cca 900 eur t.j. spolu 1.244,31 eur a z toho určiť na navrhovateľku výživné. Navrhovateľka trvá na tom, že sa okolnosti na strane odporcu zmenili k lepšiemu. Týmto má možnosť prispievať vyšším výživným, pretože jeho mesačný príjem sa za zvýšil o viac ako 400 eur. Podľa preukázaných dôkazov odporca úmyselne nechce platiť výživné hoci má finančné prostriedky a výdavky na navrhovateľku znáša matka, ktorá má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči sestre, ktorá má 4 roky. Poukazuje na skutočnosť, že aj po odpočítaní výživného v sume 350 eur z príjmu odporcu ktorý činí 1.244,31 eur mu zostane suma 894,31 eur na jeho osobné výdavky. Uvedený zostatok príjmu odporcu je oveľa vyššia suma než celý príjem jej matky vo výške 464,55 eur, ktorá má okrem navrhovateľky ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd priznal trovy právneho zastúpenia z návrhu na zvýšenie výživného nepriznal, pretože bola navrhovateľka len v malom percente úspešná. Poukázala na § 55 CMP pričom toto ustanovenie

nerieši otázku úspešnosti sporu, ale prihliada na okolnosti prípadu na to, že jej zastupovanie je potrebné, pretože v čase začatia konania bola stredoškolačka a nemožno od nej očakávať dostatočné životné skúsenosti a zbehosť v styku so štátnymi orgánmi a navyše sám odporca bol zastúpený advokátom, preto je logické že na obranu svojich záujmov advokáta potrebovala. Domáha sa preto, aby odvolací súd podľa § 388 CSP rozsudok zmenil a zvýšil výživné z doterajších 200 eur na sumu 350 eur mesačne od podania návrhu a zaviazal odporcu k náhrade trov súdneho konania o zvýšení výživného ako aj odvolacieho konania.

5. K doručenému odvolaniu sa vyjadril povinný prostredníctvom advokátky a uviedol, že navrhovateľka neopiera svoje odvolanie o žiadne relevantné dôvody odôvodňujúce podanie odvolania keď svoje odvolanie odôvodňuje podľa § 61 ods. 2 CMP. Odvolanie navrhovateľky kopíruje vyjadrenie vo veci samej podávané pred súdom prvej inštancie. Povinný sa takisto stotožňuje s rozsiahlym odôvodnením napadnutého rozsudku, pričom toto odôvodnenie plne reflektuje dôkaznú situáciu, pomery strán sporu, ako i zohľadnenie čiastočného úspechu vo forme zvýšenia výživného. Navrhuje preto, aby odvolací súd odvolanie navrhovateľky ako nedôvodné zamietol prípadne, aby napadnutý rozsudok potvrdil.

6. K vyjadreniu povinného zaslala stanovisko právna zástupkyňa navrhovateľky, ktorá uviedla, že nedopatrením „preklepom“ uviedla nesprávne číslo § 61 namiesto § 62 ods. 1 CMP za čo sa ospravedlňuje.

7. K stanovisku navrhovateľky zaslala stanovisko advokátka povinného, ktorá uviedla rovnaké skutočnosti ako vo svojom vyjadrení k odvolaniu.

8. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a ustanovení zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) účinného od 1.7.2016, pričom podľa ustanovenia § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak (tzv. vzťah subsidiarity).

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné v napadnutých výrokoch vo veci samej zmeniť a v zostávajúcom zamietajúcom výroku vrátane výroku o náhrade trov konania je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo zvýšenie výživného na plnoletú navrhovateľku. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil vyživovaciu povinnosť povinného na navrhovateľku zo sumy 200 eur mesačne na sumu 230 eur mesačne s účinnosťou od 5.9.2016 (prvý výrok), vo zvyšku návrh zamietol (druhý výrok) rozhodol o trovách konania účastníkov (tretí výrok) a napokon si rozhodnutie o trovách konania štátu vyhradil samostatnému uzneseniu po právoplatnosti rozsudku (štvrtý výrok). Odvolaním navrhovateľky bol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý v I. a II. výroku vo veci samej a v trovách konania účastníkov. S poukazom na vyššie uvedené bolo úlohou odvolacieho súdu posúdiť, či boli splnené podmienky pre zvýšenie výživného povinného k plnoletej dcére, odkedy a v akom rozsahu a či súd prvej inštancie správne rozhodol o náhrade trov konania účastníkov.

11. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (odsek 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo

podieľať sa na životnej úrovni rodičov (odsek 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine). Výživné ploletých detí upraví súd len na návrh (§ 65 ods. 3 Zákona o rodine).

14. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa (§ 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine).

15. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného, pokiaľ sa výrazným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, môžu znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti. Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné.

16. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery,

existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

17. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

18. Výživné na navrhovateľku bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 8C/38/2011-211 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/351/2012-315 zo dňa 16.10.2013 na sumu 200 eur mesačne. Navrhovateľka je toho času plnoletá, avšak pokračuje v štúdiu na vysokej škole, teda nie je schopná sama sa živiť, preto vyživovacia povinnosť rodičov k navrhovateľke trvá. Navrhovateľka podala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti na súd dňa 13.4.2016 otcovi ako povinnému, ktoré výživné bolo možné navrhovateľke ako plnoletej fyzickej osobe priznať najskôr odo dňa začatia súdneho konania (§ 77 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), súd prvej inštancie postupoval tak, že vyživovaciu povinnosť zvýšil nie odo dňa začatia súdneho konania, ale od 5.9.2016 vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu podľa ktorého sa navrhovateľka stala od 5.9.2016 študentkou vysokej školy a v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine až týmto okamihom došlo v dôsledku prechodu navrhovateľky na vyšší stupeň školy k podstatnej zmene pomerov v dôsledku čoho sa navrhovateľke podstatným spôsobom zmenili jej odôvodnené potreby.

19. Podľa § 77 ods. 1 vety prvej a druhej Zákona o rodine právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

20. Vychádzajúc z uvedeného právne posúdenie súdu prvej inštancie v tomto smere nemožno považovať za správne. V čase podania návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného na súd 13.4.2016, odkedy aj navrhovateľka žiadala zvýšiť výživné, navrhovateľka bola v poslednom ročníku strednej školy a v tom čase už mala zvýšené výdavky spojené so stužkovou, maturitou a prijímačkami na vysokú školu. Je nespochybniteľné, že uvedené výdavky sú všeobecne známe a týkajú sa každého študenta v maturitnom ročníku a súd ich uznal bez toho, aby ich bola povinná navrhovateľka osobitne preukazovať (napriek tomu ich v konaní podrobne špecifikovala). Zvýšené výdavky navrhovateľky predstavovali aj náklady na doučovanie z anglického a nemeckého jazyka a z účtovníctva. Ďalej navrhovateľka pravidelne navštevovala imunológiu a gynekológa, s čím mala náklady. V konaní povinný tieto výdavky nespochybnil.

21. So zreteľom na uvedené odvolací súd uzavrel, že zvýšenie výživného patrí navrhovateľke od podania návrhu na súd teda 13.4.2016, nakoľko už v tom čase nastala zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného a preto v tejto časti je potrebné považovať odvolanie navrhovateľky za opodstatnené.

22. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre zvýšenie zvýšeného výživného v prospech navrhovateľky, keďže rodič má povinnosť prispievať na výživu dieťaťa až do času, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Navrhovateľka v čase podania návrhu bola študentkou strednej školy, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola od 5.9.2016 študentkou vysokej školy, bola študentkou dennej formy bakalárskeho štúdia na vysokej škole. Od poslednej úpravy výživného, kedy bol navrhovateľka študentkou na strednej škole, uplynulo dlhé časové obdobie, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie to boli skoro 4 roky, teda už len samotným uplynutím doby došlo objektívne

k podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky, kedy prirodzene vzrástli jej potreby nielen na bežné životné náklady, ale predovšetkým v súvislosti s prípravou na budúce povolanie. Ako už bolo konštatované vyššie s ukončením stredoškolského štúdia sú spojené notoricky známe výdavky na stužkovú slávnosť, výdavky súvisiace s prípravou na maturitu, ale predovšetkým výdavky na prijímacie pohovory na vysoké školy. Po ukončení strednej školy navrhovateľka ďalej pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, s čím pochopiteľne vzrástli jej odôvodnené potreby vo všetkých oblastiach života. So začiatkom vysokoškolského štúdia sú spojené jednorazové zvýšené výdaje súvisiace so zápisom na vysokú školu, učebnými pomôckami, ako aj ďalšie novovznikajúce pravidelné náklady na cestovné a stravné. Od poslednej úpravy výživného na strane navrhovateľky vzhľadom na uvedené jednoznačne došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich určenie vyššieho výživného, pričom odvolací súd má za to, že vstupné náklady vysokoškolského štúdia a následné trvalé náklady spojené s vysokoškolským štúdiom sú nepochybne neporovnateľne vyššie ako náklady počas stredoškolského štúdia navrhovateľky.

23. Vykonaným dokazovaním, ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, bolo tiež preukázané, že na strane povinných osôb voči navrhovateľke, sú dané dostatočné majetkové pomery pre to, aby boli vyššie uvedené potreby navrhovateľky výživným pokryté. Na strane matky navrhovateľky nedošlo k zmene jej príjmu, keď v čase ostatnej úpravy výživného mala príjem zo zamestnania v sume 440 eur, okrem sa stala práceneschopnou v dôsledku rizikovej tehotnosti. V tomto konaní nebolo zistené, že by došlo k zmene príjmových a majetkových pomerov matky navrhovateľky. Matka navrhovateľky má ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Na strane povinného nedošlo k výraznejšej zmene príjmu, povinný naďalej pracuje ako vodič kamiónovej dopravy s cestami do zahraničia s priemernou čistou mzdou vo výške 344,31 eur a s priemernými cestovnými náhradami vo výške 896 eur. Okrem navrhovateľky povinný iné vyživovacie povinnosti nemá. Z výsluchu povinného a jednotlivých výpisov z jeho účtov súd ustálil, že povinný prostriedky vyplácané mu ako cestovné náhrady (diéty) v zahraničí v podstate vôbec nečerpá, prespáva totiž vo svojom kamiónu, kde si pripravuje aj stravu zo zásob, ktoré nakúpi na Slovensku a vezie ich so sebou. Znamená to teda, že v podstate nemá dôvod peniaze určené na diéty v cudzine vôbec vynakladať. V dôsledku toho mu teda tieto prostriedky zostávajú ako príjem, teda na voľné použitie. Na účely vymierania výživného však súd prvej inštancie započítal 65 % vyplatených diét. Pokiaľ navrhovateľka v odvolaní poukazovala vzhľadom na uvedené na rozsah započítania vyplatených diét do príjmu povinného z ktorého sa určuje výživné, tak, že treba započítať 100%, túto námietku nepovažuje odvolací súd za opodstatnenú. Cestovné náhrady vyplácané zamestnancovi síce nie sú súčasťou mzdy, avšak výrazným spôsobom zlepšujú majetkové pomery povinného otca a sú hlavným stimulom pre vykonávanie práce vodiča diaľkovej kamiónovej dopravy. Náklady na stavovanie otca v zahraničí sú nepochybne vyššie, ako keby pracoval doma v mieste bydliska. Účelom cestovných náhrad je predovšetkým pokrytie nákladov spojených s prácou v zahraničí, vzhľadom už len na skutočnosť, že potom zo svojej mzdy nemusí povinný uhrádzať náklady na krytie tých jeho potrieb, ktoré sú pokryté cestovnými náhradami, aj na skutočnosť, že je všeobecne známe, že v celom rozsahu cestovné náhrady nie sú spotrebované na stravu a bývanie v zahraničí a cestovné výdavky pri práci v zahraničí. Ak by to tak bolo, nebola by žiadna motivácia pre prácu v zahraničí pri vyplácanej minimálnej mzde. Súd preto pri určení výšky výživného prihliadal aj na to, že povinnému sú okrem mzdy vyplácané aj cestovné náhrady. Takýto postup je aj v súlade s judikatúrou (pozri aj rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky č. I.ÚS 996/2011 zo dňa 21.6.2011, podľa ktorého nemožno neprihliadať aj ako na príjem, ktorý je treba zohľadňovať pri určení výživného, aj na časť vyplácaných cestovných náhrad). Pokiaľ povinný sa pri cestách do zahraničia zásobuje potravinami kúpenými v Slovenskej republike a preto s časťou vyplatených cestovných náhrad voľne nakladá, uvedené nemôže viesť k záveru, že 100% vyplatených diét treba zahrnúť do príjmu povinného z ktorého sa určuje výška výživného.

24. Odvolateľka dôvodila, že pokiaľ súd uvádza, že prechodom na vyšší typ školy sa výdavky navrhovateľky zvýšili približne až o 60 eur mesačne (cestovné, učebnice a výdavky na mimoškolské potreby) a o ďalších 40 eur sa výdavky navrhovateľky zvýšili aj tým, že je staršia a chce byť samostatnejšia, teda súd pripustil a uznal zvýšenie výdavkov o viac ako 100 eur mesačne. K uvedenému odvolací súd uvádza, že samotné zvýšenie odôvodnených potrieb ako predpoklad pre zvýšenie výživného predstavuje len jedno z kritérií, treba prihliadnuť na možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného.

25. Vykonaním dokazovaním bolo nepochybne preukázané zvýšenie životných nákladov navrhovateľky v súvislosti s nastúpením vyššej formy štúdia vyžadujúcich určenie vyššieho výživného. Podiel

osobnej starostlivosti matky navrhovateľky sa podstatne znížil, keďže navrhovateľka je už plnoletá a navrhovateľka žije u svojej starej matky. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20 - 30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb), ktorému východisku pri rozhodovaní o výške výživného zodpovedá aj súdom prvej inštancie určené výživné (25 % z 926,71 eur je 230 eur). Zo skutočností zistených ohľadom príjmov a majetkových pomerov povinného súdom prvej inštancie je jednoznačné, že osobné, majetkové a zárobkové pomery povinného zodpovedajú súdom prvej inštancie určenej sume 230 eur mesačne ako výživné na navrhovateľku.

26. Odvolací súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutočnosti, tiež prihliadol na okolnosť, že životná úroveň detí je odrazom životnej úrovne ich rodičov a dospel k záveru, že súd prvej inštancie rešpektujúc vyživovacu povinnosť povinného k navrhovateľke, rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti, určil výšku vyživovacu povinnosť povinného k navrhovateľke správne. Výživné v sume 230 eur mesačne od 13.4.2016 je vzhľadom na vek navrhovateľky, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania jeho životných nákladov v budúcnosti primerané. Odvolací súd považuje výživné v sume 230 eur od povinného spolu s výživným a osobnou starostlivosťou od matky navrhovateľky za postačujúce pre pokrytie potrieb vysokoškolačky a jej záujmov.

27. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľky odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

28. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch vo veci samej podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že uložil povinnému platiť zvýšené výživné na navrhovateľku vo výške 230 eur s účinnosťou od 13.4.2016 a vo zvyšnej napadnutej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

29. Dlh na zameškanom výživnom vzniknutý spätným zvýšením výživného pre navrhovateľku a platením výživného povinným za rozhodné obdobie od 13.4.2016 do 6.6.2017 (vyhlásenie rozhodnutia prvoinštančným súdom) predstavoval sumu 408 eur, keďže povinný mal v uvedenom období zaplatiť výživné v sume 3.128 eur (výživné od 13.4.2016 do 30.4.2016 v sume 138 eur, t. j. 230 eur : 30 dní x 18 dní, výživné od 1.5.2016 do 30.5.2017 v sume 2.990 eur, t. j. 230 eur x 13 mesiacov), od ktorej sumy 3.128 eur odrátať sumu 2.720 eur, ktorú sumu povinný v uvedenom období zaplatil (výživné od 13.4.2016 do 30.4.2016 v sume 120 eur, t. j. 200 eur : 30 dní x 18 dní, výživné od 1.5.2016 do 30.5.2017 v sume 2.600 eur, t. j. 200 eur x 13 mesiacov, výživné v sume 200 eur mesačne x 13 mesiacov). Zameškané výživné celkom v sume 408 eur povolil súd prvej inštancii povinnému zaplatiť v mesačných splátkach spolu s bežným výživným po 25 eur pod následkom straty výhody splátok v zmysle § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase vydania rozsudku a § 565 Občianskeho zákonníka účinného v čase vydania rozsudku, podľa ktorého môže povinný v prípade neplnenia dlhu povinným v splátkach, požiadať o splnenie celého dlhu, ale len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Zaplatenie zameškaného výživného povolil odvolací súd vzhľadom na výšku dlhu 408 eur správne zaplatiť v splátkach po 25 eur vzhľadom k jeho možnostiam platenia zameškaného výživného z príjmu tak, aby bol dlh zaplatený najneskôr do troch rokov pod následkom straty výhody splátok .

30. Predmetom odvolacieho konania bol aj výrok o náhrade trov konania účastníkov, ktorým súd prvej inštancie rozhodol tak, že povinnému uložil povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania v sume 500,06 eur.

31. Súd prvej inštancie priznal navrhovateľke nárok na náhradu trov konania za úkony právnej služby do okamihu späťvzatia pôvodného návrhu povinným, ktorým sa v tomto konaní domáhal zníženia výživného na sumu 100 eur. Súd prvej inštancie však navrhovateľke nepriznal nárok na náhradu trov konania za celé konanie, nakoľko o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného nenašiel žiadne spravodlivé dôvody na priznanie náhrady trov konania podľa § 55 CMP.

32. Odvolateľka poukázala na § 55 CMP. Uvedené ustanovenie nerieši otázku úspešnosti sporu, ale prihliada na okolnosti prípadu na to, že jej zastupovanie je potrebné, pretože v čase začatia konania bola stredoškolačka a nemožno od nej očakávať dostatočné životné skúsenosti a zbehosť v styku so štátnymi orgánmi a navyše sám odporca bol zastúpený advokátom, preto je logické že na obranu svojich záujmov advokáta potrebovala.

33. Podľa § 52 CMP poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 53 CMP v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

35. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

36. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

37. V mimosporových konaniach upravených Civilným mimosporovým poriadkom platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. Civilný mimosporový poriadok pripúšťa výnimky a to v zmysle ustanovenia § 53, ktoré pripúšťa v ňom uvedených konaniach rozhodnutie o náhrade trov konania na základe zásady úspechu v konaní a v zmysle ustanovenia § 55, ktoré oprávňuje súd priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, pričom zákon nekonkretizuje, komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať, teda pre aplikáciu ustanovenia § 55 nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní, avšak uvedené platí len v prípade, ak bol podaný návrh na rozhodnutie o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 57 Civilného mimosporového poriadku.

38. Pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní, na ktorú skutočnosť upozornila odvolateľka. S ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu aj na spravodlivé riešenie vzťahov medzi účastníkmi treba považovať už priznanú náhradu trov konania navrhovateľke za primeranú a dostatočnú.

39. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania účastníkov potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

40. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

41. Zo spisu vyplýva návrh navrhovateľky aj na náhradu trov odvolacieho konania bez uvedenia bližších dôvodov. V prejednávanej veci nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie ustanovenia § 52 CMP.

42. O náhrade trov odvolacieho konania vzhľadom na vyššie uvedené teoretické východiská o nároku na náhradu trov konania, tak odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52, § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

43. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).